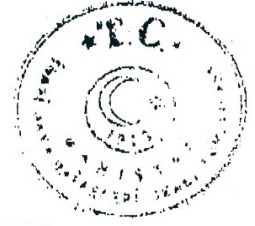


T.C.
DANIŞTAY
İdari Dava Daireleri
Genel Kurulu
Esas No: 2001/315
Karar No: 2001/420

T.C. BAROLAR BİRLİĞİ	
GELEN BÜYÜK	
Tarih: 02.02.2001	Sayı: 613
Er: 7 SAYFA	Bar: XIII



Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : Türkiye Barolar Birliği
Vekili : Av. Tülay Yılmaz
Karanfil Sokak 5/62-Kızılay/ANKARA

Karşı Taraf (Davalı) : Başbakanlık - ANKARA

İstemin Özeti : Danıştay Onuncu Dairesinin

22.11.2000 günlü, E:1998/2622, K:2000/5861 sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması davacı tarafından istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Danıştay Onuncu Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Adnan Zengin'in Düşüncesi : "...Türkiye, Anayasasına göre hukukun üstünlüğüne bağlı devlet anlayışını benimsemiştir. Böyle bir devlette, devlet organlarının tüm işlemleri, hukuk içinde kalmak ve bu organların dokunduğu her şey hukuka dönüşmek durumundadır. O yüzden bu işlemlerin hukuk içinde kalıp kalmadıkları, yargı organlarının soğuk ve nesnel mantığı ile hukukun süzgecinde denetlenmekte; anayasa yargısı ile yasanın, yönetsel yargı ile yürütmenin/yönetimin işlemleri hukukun içine çekilmektedir.

Türk Anayasası, çağcıl anayasalar gibi, yargı organlarının kararlarının, yasama ve yürütme organlarıyla yönetimi bağladığını, bu organların ve yönetimin yargı kararlarını hiçbir biçimde değiştiremeyeceklerini ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceklerini benimsemiştir. (Md.138/son). Yargı kararları edilgin ve geçişsiz değil gereklerinin yapılması ve yerine getirilmesi zorunlu etkin ve geçişli işlemlerdir. Bunun tersini düşünmek ve uygulamak, yargı kararlarını hiçlemek ve dolayısıyla devleti hukukun dışına ya da üstüne çıkarmak demektir. Böyle bir devlet ise artık hukukun üstünlüğüne bağlı bir devlet değil, devletin hukuka üstünlüğünü gerçekleştirmiş, gücünün sınırı ve keyfilik potansiyeli belirsiz bir devlettir. ...Yasalar da ve yargı kararları da yanlış olabilirler ve bilimsel katta her zaman eleştirilebilirler, eleştirilmelidirler de. Ancak bunları uygulama durumunda bulunan yargıçlar ve görevliler, yasaları ya da yargı kararlarını yanlış öznüne sığınarak özne ve kişisel yorum ve gerçeklerle uygulamaktan alıkoymazlar. Onlara düşen, ne ve nasıl olursa olsunlar, yasaları ve yargı kararlarını uygulamaktır. Zira, yasalara doğru oldukları için değil, yasa oldukları için; yargı kararlarına da haklı oldukları için değil, yargı kararı oldukları için uyulur. Tersî tutum keyfiliktir..." (Yargı kararının uygulanmaması nedeniyle açılan bir davada Yargıtay 4. Ceza Dairesince verilen E:1997/10, K:1998/1 sayılı kararda yukarıdaki gerekçelere yer verilmiştir.)

./...

T.C.

DANIŞTAY

İdari Dava Daireleri

Genel Kurulu

Esas No: 2001/315

Karar No: 2001/420

-2-



Dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı; yarar/zarar değerlendirilmesi yapılmak suretiyle bir yargı kararının uygulanmaması esasını getirmiş olup, böyle bir değerlendirme yapmaya hukuken olanak ve yetki bulunmamakta olduğundan, yetki ve sebep unsuru yönünden açık ve ağır bir biçimde hukuka aykırı ve "yok hükmünde" bir idari işlem niteliğindedir. Öğretide de kabul edildiği üzere yok hükmünde işlemlere karşı dava açma konusunda herkesin dava açma ehliyeti bulunmaktadır.

Dava konusu işlemin yok hükmünde olduğu kabul edilmediği takdirde; dava konusu işlemle davacı arasında güncel, meşru, kişisel bir ilgi bulunup bulunmadığının belirlenmesi suretiyle davacının bu davayı açma konusunda ehliyetinin olup olmadığının ortaya çıkarılması gereklidir.

İptal davasının amacı, idarenin hukuka ve kanuna aykırı işlemlerini ortadan kaldırmak suretiyle, onun hukuka bağlılığını sağlamak ve böylece hukuk düzenini korumaktır. (Ali Ülkü Azrak, İptal Davalarının Objektif Niteliği Üzerine Düşünceler, S.S.Onar'a Armağan, s.146)

İdari işlemlerin iptali istemiyle dava açma yetkisi herkese değil, menfaati ihlal edilenlere tanınmıştır. Herkese dava açma hakkının tanınmaması; ciddiyyetten uzak başvurular yüzünden idari yargı yerlerinin altından kalkamayacağı bir yükün altına girmemesi, dava açma heveslisi kişilerin hak veya menfaatlerini ilgilendirmeyen konularda hukuki merak nedeniyle açacakları davalardaki iddia ve görüşlerinin gerçekçi ve ciddi olmaması, iptal davasının belli bir süre içinde açılabilceğinden bireysel idari işlemlerin sadece ilgililerine bildirilmesi dolayısıyla üçüncü kişilerin bunları rastlantı sonucu öğrenmesi üzerine dava açma hakkı tanınması durumunda hukuki güvenliğin zedeleneceği olgularına dayalıdır. (Ali Ülkü Azrak, aynı makale, s.151-152).

Menfaat ilgisi konusunda öğretide yer alan görüşlere de kısaca temas etmekte yarar bulunmaktadır.

"...menfaatten maksat, ciddi ve makul bir alakadan ibarettir. Ciddi ve makul olmak şartı ile manevi bir alaka ve menfaatin ihlal edilmiş olması da bu şartın tahakkuku bakımından kafidir..." (Sıddık Sami Onar, İdare Hukukunun Umumi Esasları, C.III. İstanbul 1966, s.1780)

"...menfaatin kişisel olma özelliği için açık bir tanımlama verilmemekte, bu özellik idari kararın doğrudan veya dolaylı olarak ilgiliyi etkilemesi olarak belirtilmektedir. Bu özellikle anlatılmak istenen, idari kararlar ilgili arasındaki maddi ve manevi bir ilişkiden ibarettir..." (Nuri Alan, İptal Davalarının Ön ve Esasları Kabul Şartları, Danıştay Dergisi, S.50-51, s.32)

"...kişisel menfaat, işlemin doğrudan doğruya o kimse hakkında yapılmış olması anlamına gelmemektedir. Önemli olan, işlemin o kimseyi de etkilemesidir..." (Kazım Yenice-Yüksel Esin, İdari Yargılama Usulü, Ankara 1983, s.486)

./...

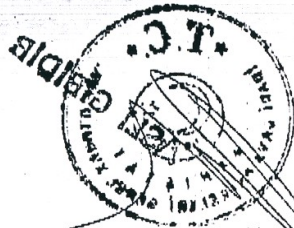
Karar No: 2001/420
Esas No: 2001/315
Genel Kurul
İdari Dava Dairesi
DANIŞTAY
T.C.

-8-

K A R A R

Karara Karşılık
Gerekli gerekçeler nitelikte bulunmadığından, temyiz kuralı kararın onanması oylarla
22.11.2000 günün, E:1998/2522, K:2000/2881 sayılı kararın pozitif kısmı
X- Temyiz dilekçesinde ileri sürülen hususlar, Danıştay Onuncu Dairesinin

Nursey Ayvazkoğlu	Başkanvekili	8.Daire Başkanı	Ahmet Nuri Çolakoğlu	8.Daire Başkanı	12.Daire Başkanı
Turan Falcoğlu	8.Daire Üyesi	11.Daire Üyesi	Selçuk Hacıoğlu	12.Daire Üyesi	Kenan Atasoy
Ştahn Yörüköğlu	6.Daire Üyesi	6.Daire Üyesi	Banu Dilek	12.Daire Üyesi	Çetin Zengin



K10